

۱۵

اگر واردکنندگان اجازه دهند آماده رفع نیاز کشوریم

چطور هم عزاداری محرم را انجام دهیم
هم شیوه نامه های بهداشتی را رعایت کنیم؟

عبور سلامت از ماه محرم

۱۴

کهن عزاخانه های محرمی

زندگی

یکشنبه ۳۱ مرداد ۱۴۰۰ شماره ۶۰۱۲

۱۶

جامعه

حق با
شماست

info@jamejamdaily.ir

روابط عمومی: ۲۳۰۰۴۴۴۴

#جنگل-لغور

شرکایی از سوادکوه:

جنگل های لغور از توابع سوادکوه روزبه روز در حال تصرف است و زمین خواران با خشک کردن درختان جنگلی و ساخت ویلا در حال نابودی این جنگل های بکر هستند.

#مهار-کرونا

کمالی از تهران:

وضعیت همه گیری کرونا به شدت افزایش یافته و متأسفانه روزبه روز فوتی های این بیماری رو به افزایش است. این درحالی است که هیچ اقدام عملی برای مهار این وضع انجام نمی شود.

#واکسن-سرعت

سختوده از ساری:

از وزارت بهداشت درخواست می شود با توجه به واردات مطلوب واکسن کرونا، سرعت واکسیناسیون را افزایش دهد تا این بیماری کنترل شود.

#بازگشایی-مدارس

باقری از تهران:

آیا با این وضعیت بیماری کرونا، آموزش و پرورش هنوز به فکر بازگشایی مدارس است؟ تا واکسیناسیون کامل شهروندان بازگشایی مدارس خطرناک است.

#کرونا-تعطیلی

مشایخی از تهران:

چرا مسوولان ستاد ملی مقابله با کرونا با تعطیلی موقت شهرهای قرمز کرونایی موافقت نمی کنند؟ مگر اوضاع اسفبار این بیماری قابل مشاهده نیست؟

#سهل-انگاری-بهداشت

قاسمی از تهران:

سهل انگاری وزارت بهداشت در تاخیر واردات واکسن عامل اصلی شدت شیوع ویروس کروناست و باید با عوامل آن برخورد شود.

#رکورد-فوت

بارانی از بابل:

رکورد فوتی های کشور بر اثر کرونا نشان دهنده اوضاع خطرناک این بیماری در کشور است و اگر این اوضاع کنترل نشود شاهد وضعیت بدتری نیز خواهیم بود. موضوعی که متولیان بهداشت به آن آگاهی کامل دارند اما اقدامی اثربخش انجام نمی دهند.

#مدارس-کرونا

میرزایی از تبریز:

در صورت بازگشایی مدارس و تداوم روند فعلی کرونا، والدین اجازه حضور فرزندان خود را در مدارس نمی دهند آن هم در شرایطی که هنوز بسیاری از معلمان و والدین دانش آموزان واکسینه نشده اند. به نظر می رسد که بهتر است آموزش و پرورش در این مورد چاره ای بیندیشد.

نگس خانعلی زاده

جامعه

چشمه مان به دیدن بیرق ها و داربست های سیاه پوش بر سر هر کوه و خیابانی در شهر عادت کرده است. همان فضا های سیاه پوش جمع و جور و با صفایی که متولیانش عابران و رهگذران را به جای و شرتی با تیرک اسم ابا عبا... دعوت می کردند؛ عادتی که در دومین سالی که ایام محرم با همه گیری ویروس سخت و نفسگیر همزمان شده، تغییر پیدا کرده و دیگر این روزها خبری از آن جای های خوش عطر و رنگی که در همان دو متر خیمه و زیر بیرق عزرا جوش می آمد و دم می کشید، نیست؛ البته هنوز عادت چشمه ای مان سر جایش است؛ عادت تماشای این بیرق های سیاهی که بر سر هر راه و مسیری هستند اما در این روزهایی که از آن به عنوان پیک پنجم کرونا یاد می شود، برخی از این موکب های صلواتی به جای توزیع چای و شربت و اطعام عزاداران، راه توزیع سلامت را در پیش گرفته اند و ماسک، مواد ضد عفونی کننده و بسته های سلامت به دست عزاداران می دهند. انگار که در این میان تنها چیزی که تغییر نکرده، محبت همیشگی مردم به حسین بن علی (ع) است.

یک ایران است و مناسبت های ملی و مذهبی اش؛ مناسبت هایی که وقت شادی و غم جمعیت زیادی از مردم را از دل پایتخت تا مرز ترین روستاهای ایران با خودش همراه و همدل می کند. این راریسه های آویخته از پنجره های دوجداره مدرن ترین خانه ها در وقت عید و شادی تا پرچم سیاه برافراشته بر سر در خانه ای شاید کاهگلی در روستایی کم جمعیت در روزهای محرم و صفر تابید می کند. اصلا به همین علت است که گاهی بدون تورق تقویم و فقط با عبور و مرور کوتاه در سطح شهر و محله، می شود خبردار شد که چه خبر است و در کجای تاریخ ایستاده ایم؛ حتی حالا که کرونا همه چیزمان را بر هم ریخته و هیچ چیز همان طور که باید باشد، نیست. فاصله هایی که آدم ها با همدیگر دارند، صورت های خیس از اشک اما پوشیده با ماسک و اسبیری های ضد عفونی کننده ای که چند دقیقه یک بار از جیب بیرون می آید، حال و هوای برپایی عزایی را که نه برای امروز و دیروز که بیشتر از چند صد سال است برگزار می شود، تغییراتی اساسی داده است؛ آنقدر که یک نگاه گذرا به ایستگاه های صلواتی هم نشان می دهد که تغییرات کرونایی به آنجا هم رسیده و بساط چای و شربت و خرما پشان را به ابرارهایی برای سلامت و محافظت در برابر ویروس کرونا تغییر داده است.

جلوه ویژه ای از عزرا

حالا رسم برپایی هر سال ایستگاه های صلواتی در شهر، شکل و شمایل دیگری به خودش گرفته است؛ موضوعی که عزت زمانی، معاون فرهنگی سازمان تبلیغات اسلامی هم به آن اشاره می کند و می گوید: «برپایی ایستگاه های صلواتی، سنتی دوست داشتنی است که هر سال و در ایام مختلف به خصوص دهه اول محرم، جلوه ویژه تری پیدا می کرد.» رسمی که با در نظر گرفتن سفارش و توصیه انمه درباره اطعام و محبت به مومنین در این سال ها جدی تر از همیشه برگزار می شد؛ «در واقع این ایستگاه ها، جلوه ای از محبتی بود که خیر و برکت فراوانی در منابع معتبر برایش گفته و نوشته اند.» ایستگاه هایی که البته ماهیت اصلی آنها برگرفته از موکب های مسیر پیاپاده روی اربعین

به تعطیلی و برپا نشدن این ایستگاه ها در سال گذشته ختم شد؛ اتفاقی که امسال تکرار نشد و راه دیگری برایش پیدا شد.

موکب سلامتی

جای خالی موکب ها و ایستگاه های برپا نشده سال گذشته، هنوز هم در دل و قلب مان احساس می شد که خبر از برپایی موکب های سلامتی به گوش رسید؛ «حالا همه بچه هیاتی ها در هیات های بزرگ و کوچک، پر جمعیت و کم جمعیت و در شهر و روستا، دوباره آن داربست های پوشیده از بیرق امام حسین (ع) را برقرار کرده اند اما با یک تفاوت بزرگ و چشمگیر؛ آن هم اینکه این بار چیزی که در این موکب ها بین مردم پخش می شود نه مواد غذایی بلکه هرا ن چیزی است که می تواند به سلامت یک نفر از اهالی این شهر عزادار کمک کند؛ «کم و زیاد دارد؛ برخی از ایستگاه ها ماسک و مواد ضد عفونی کننده پخش می کنند و برخی دیگر با تجهیز شدن به برخی از وسایل پزشکی مثل تست اکسیژن، امکانات بهداشتی برای عابران فراهم کرده اند.» برخی دیگر هم دست روی مسائل فرهنگی گذاشته اند و پوستر، بروشور و مجله های حوزه سلامت و بهداشت توزیع می کنند. آن وقت است که هم جای خالی آن موکب های دلنشین و همیشگی پر شده

نذر ابا عبا... است

دم دم های غروب که می شود، جمع چهار پنج نفره متولیان موکبی در جنوب شرقی تهران هم کم کم تکمیل می شود. جمع شان که جمع شد، پرچم داربست های سیاه پوش شده شان را بالا می دهند و هر کدام سرگرم کاری می شوند. اولین کارشان راه انداختن سیستم صوتی و پخش دعا های پیش از اذان است؛ آنقدر مصمم و جدی که پیش از راه افتادنش، دست و دل شان به هیچ کار دیگری نمی رود. صدای نوا های پیش از اذان که در محل می پیچد، یکی از آنها سراغ پکردن اسبیری ها از الک و مواد ضد عفونی کننده می رود و آنها را روی طاق موکب به صف و ردیف می کند؛ جدیدترین کاری که در همه این سال ها در ایستگاه شان انجام داده اند. ایستگاهی که به قول خودشان سال گذشته برپایش نکردند ولی امسال نتوانستند از خیرش بگذرند. این را نعیم می گوید که به نظر کم سن و سال ترین عضو گروه است: «با همان بودجه شخصی که هر سال برای نذورات خوراکی کنار می گذاشتیم، این بار ماسک و مواد ضد عفونی کننده خریدیم؛ تست اکسیژن را هم از برخی از دوستان و آشنا هایمان قرض گرفتیم تا میزان اکسیژن رهگذران را هم به صورت رایگان بگیریم و خیال شان را بابت سلامت شان راحت کنیم.» اما برپایی موکب شان تحت عنوان ایستگاه سلامتی باعث شده نذورات نقدی زیادی هم به سمت شان روانه شود؛ برای همین هم نعیم انگشت اشاره اش را به چند متر جلوتر نشانه می رود و می گوید: «آن درمانگاه را می بینید؟ امسال هر مبلغی که به عنوان خیرات به ما داده می شود، می رویم آنجا و هزینه داروی برخی از بیمارانی را که تشخیص نیازمند بودن شان خیلی هم سخت نیست، پرداخت می کنیم؛ برای برخی هم کاور یک بار مصرف می خریم تا وقت خوابیدن روی تخت ها و سرم زدن، روی تخت بکشند.» اما آخرش از همه چیز قشنگ تر است: «وقت خدا حافظی در جواب همه سوال هایشان می گویم، نذر ابا عبا... است.»

و هم اقدامی خلاف دستورات ستاد ملی مقابله با کرونا برای کنترل بهتر این وضعیت آشفته انجام نشده است؛ یک تیرو و دو نشان واقعی. نکته پیداست که چنین برنامه ریزی هایی از یک همت دسته جمعی و خود جوش جوان هایی برمی آید که نمی توانند محرم شان را بدون شور و البته شعور حسینی بگذرانند؛ موضوعی که معاون فرهنگی سازمان تبلیغات اسلامی هم به آن اشاره می کند: «خود هیات ها، متولی این کار هستند؛ هیات هایی که هرسال رسم ایستگاه صلواتی داشتند و امسال هم آن را به این شکل و با توجه به نیاز امروز جامعه برقرار کرده اند اما ما هم در حد توان مان برای صدور مجوزهای بهداشتی و تهیه اقلام به آنها کمک می کنیم.» یکی از این موکب ها، موکب برپا شده توسط هیات شاه حسین کویان حضرت علی اکبر تبریز است؛ هیاتی که سال هاست اهالی خیابان طالقانی تبریز از بالا رفتن داربست های این هیات می فهمند که محرم نزدیک است و گوش شان به نوای مدح و روضه ای که از این هیات بلند می شود، عادت کرده است. هیاتی که از ماه ها پیش از رسیدن محرم، فعالیت های خیرانه خود را شروع کرده است؛ موضوعی که حاج حسین افتخاری یکی از قدیمی های هیات درباره اش می گوید: «در سال های پیش هم اعضای هیات و اهالی محل، فعالیت های خیلی خوبی برای کمک به افشار محروم جامعه انجام می دادند اما یکباره و با شیوع ویروس کرونا، نگاه مان به حوزه سلامت مردم بیشتر از باقی جنبه ها شد.» او از احادیث و روایات هایی از ائمه می گوید که تاکید بسیاری بر سلامت جسم و جان انسان کرده اند؛ «در واقع با توجه به تاکید ائمه معصومین در اهمیت سلامت، نمی توانستیم منتظر بمانیم تا فرصت و مناسبتی پیش بیاید تا اقدامی انجام بدهیم؛ برای همین اقدامات مختلفی از قبیل توزیع ماسک و مواد ضد عفونی را بدون اتلاف وقت انجام دادیم.» روندی که ادامه دار شد و به این روزها و دهه اول محرم هم رسید: «امسال هم برای فرهنگ سازی در راستای پیشگیری از بیماری کرونا و حفظ سلامت مردم که از هر ساله ای مهم تر است به جای یک موکب صلواتی، هفت موکب سلامتی در نقاط مختلف محل برپا کردیم که اتفاقا هم با استقبال بی نظیر مردم روبه رو شد.»

آنقدر که مردم هم شکل نذر هایشان را عوض کردند و آن را به نیاز این روزهای مردم اختصاص دادند: «گاهی کمک مالی برای پرداخت هزینه های درمان یک بیمار نیازمند، گاهی تقبیل مبلغ دارو های یک خانواده مبتلا و گاهی هم در اختیار قرار دادن ابزارهای و تجهیزات لازم برای بهبود بیمار ان محل، خیر خیرین و نذر مردمی است که آن را به ما و در این ایستگاه های سلامتی تحویل می دهند تا به دست نیازمندان و دیگر اهالی محل برسانیم.»

یادداشت

سید امیرعباس عبداللّهی
جامعه شناس

نذری

برای این روزها

موضوع نذورات دینی، مبحثی گسترده است که بخشی از آن به اتفاقی که در این روزهای جامعه رخ می دهد بی ارتباط نیست؛ آن هم این که وجه نذورات، می تواند با توجه به شرایط و زمان و مکان تغییر کند، مشروط به این که نذر خاصی نباشد و زمان و مکان و نوعش به طور دقیق مشخص نشده باشد. بر فرض مثال، خانواده ای نیت می کند که برای رفع بلایی که اتفاق افتاده در شب تاسوعا در مسیر راه دسته هیات محل گوسفندی قربانی کند. این نذر خاصی است که باید تا زمانی که آن هیات برقرار است و همه چیز برای ادای آن نذر فراهم است، اجرایی شود اما بعضی از نذورات قید زمان و مکان و نوع ندارند. مثلا این که محرم به زمستان رسیده و من نیت می کنم که در این هوا، طعمای گرم مانند شیرکاکائو نذری بدهم و طبیعتا می توانم با گردش فصول و رسیدن ماه محرم به تابستان، آن شیرکاکائو را به شربتی خنک تغییر بدهم یا برعکس.

این روزها هم با تغییر کاربری ایستگاه های صلواتی به سلامتی و عوض شدن نوع نذورات، شاهد پویایی دینی هستیم؛ چرا که درباره حفظ سلامت، روایت متعددی وجود دارد. آن هم نه تنها در شرایط خاص امروز بلکه در روایاتی که از ائمه و معصومین وجود دارد، آنها حتی این توجه به سلامت را در نذر اطعام هم در نظر گرفته و تاکید کرده اند که اطعام تان سبک باشد، باعث سنگینی نشود، مریضی پیش نیارد و دیگر توصیه هایی که همه نشان از اهمیت حفظ سلامت دارد.

پس طبیعی است که با توجه به شرایط خاص این روزها و همه گیری بیماری می تواند نوع نذورات مردم تغییر کند و همه در جهت نیاز خاص امروز باشد. به نظر می رسد با تغییر کاربری ایستگاه های صلواتی به ایستگاه های صلواتی که مواد ضد عفونی کننده و ماسک و... پخش می کنند، یک مشارکت اجتماعی و دینی رخ داده که اتفاقا بسیار ارزشمند است. از طرف دیگر به نظر می رسد که این اتفاق باعث رخ دادن یک تحول دینی هم شده و این نشان از پویایی فقه و کارایی دین در همه زمان ها و شرایط است؛ البته بدیهی است که در متفاوت ترین شرایط هم اصل دین عوض نمی شود و این فروعات دینی مانند سبک و سیاق عزاداری هستند که دستخوش تغییراتی متناسب با موقعیت می شوند؛ آنقدر که این پویایی دین حتی به نوع ادا کردن نماز جماعت هم رسیده است؛ چرا که زمانی گفته می شد که روش صحیح نماز جماعت این است که نمازگزاران شانه به شانه هم بایستند اما امروز با فاصله از هم نماز می خوانند.